Länsi- ja Sisä-Suomi
Aluehallintovirasto
Työsuojelun vastuualue

LAUSUNTO

16.2.2016

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
TyV@eduskunta.fi

Asia
Asiantuntijalausunto / Hallituksen esitys uudeksi panostajalaiksi (HE 134/2015 vp)

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualue (jäljempänä *työsuojeluviranomainen*) esittää lausuntonaan seuraavaa.

Panostajan pätevyyskirjaa koskevien hakemusten käsittely ja panostajarekisterin ylläpito on uudistettavassa panostajalaissa entiseen tapaan työsuojeluviranomaisen tehtävänä. Panostajan pätevyyskirjojen voimassaoloajan lyhentäminen ja panostajakoulutusta koskevan viranomaisvalvonnan ja -ohjauksen järjestäminen uudella tavalla lisäävät työsuojeluviranomaisen tehtäviä.

Räjäytys- ja louhintatöiden turvallisuutta pyritään lisäämään mm. ottamalla asutulla alueella tehtävässä räjäytystyössä käyttöön uusi räjäytystyön vastuuhenkilön pätevyyskirja ja edellyttämällä vastuullisimpien pätevyyskirjojen haltijoilta yhä pitempää ja monipuolisempaa työkokemusta. Samansuuntaisia vaikutuksia lienee sillä, että pätevyyskirjoja voidaan myöntää koskemaan vain määrättyjä räjäytystyön osa-alueita (maan päällä ja maan alla tehtävät räjäytystyöt).

Uudessa panostajalaissa pätevyyskirjan voimassaoloaikaa lyhennetään huomattavasti, sillä panostajan pätevyyskirja on myönnettävissä enintään viideksi vuodeksi, jonka jälkeen sen voimassaoloaikaa voidaan jatkaa enintään viideksi vuodeksi kerrallaan ja voimassaolon jatkaminen edellyttää kertauskurssin suorittamista. Lakiuudistus on paikallaan sikäli, että nykyisin pätevyyskirjan haun yhteydessä edellytettävän, käytännössä suojelupoliisilta haettavan suppean henkilöturvallisuusselvityksen voimassaoloaika on myös viisi vuotta.

Uudistettavan panostajalain lupamenettelyssä on kyse mm. perusoikeuksiin kuuluvan elinkeinonvapauden rajoittamisesta, joten siinä säännellään huomattavasti täsmällisemmin niistä edellytyksistä, joiden perusteella arvioidaan pätevyyskirjaa hakevan henkilön sopivuutta panostajan tehtäviin ja toisaalta niistä perusteista, joilla voimassaoleva pätevyyskirja voidaan peruuttaa. Säännöksissä on kuvattu aiempaa yksityiskohtaisemmin ja lupaviranomaisen käsittelyä ja lupa-asioiden harkinnassa käytettävissä olevia toimintamuotoja.

Postiosoite PL 272, 33101 Tampere
Käyntiosoite Uimalankatu 1, 33540 Tampere
Puhelin 0295 018 450
tyosuojelu.lansi@avi.fi
www.tyosuojelu.fi

Länsi- ja Sisä-Suomi
Aluehallintovirasto
Työsuojelun vastuualue

LAUSUNTO

16.2.2016

Nykyisessä panostajalaissa lupaviranomaisen päätöksentekomenettelyä on kuvattu melkoisen väljästi eikä siinä ole otettu riittävästi huomioon erilaisia mahdollisuuksia ja vaihtoehtoja erityyppisten hakemusasioiden ratkaisemiseksi. Seuraavassa listataan työsuojeluviranomaisen kannalta keskeisiä panostajalakiin kirjattuja uudistuksia, joita pidetään myönteisinä:

- hakijalta edellytetään hyvämaineisuutta ja sitä, ettei hän ole syyllistynyt tiettyihin laissa kuvattuihin rikoksiin tai rikkomuksiin viimeksi kuluneiden vuosien aikana tai ettei häntä muutoin ole pidettävä ilmeisen sopimattomana panostajan tehtäviin;
- pätevyyskirja voidaan peruuttaa toistaiseksi, määräaikaisesti tai väliaikaisesti laissa kuvatuilla perusteilla ja lupaviranomainen voi määrätä, että peruuttamista koskevaa määräystä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta;
- pätevyyskirjan peruuttamisen sijasta on mahdollisuus antaa huomautus, mikäli peruuttaminen olisi kohtuutonta;
- poliisin ilmoitusvelvollisuus olennaisista pätevyyskirjan voimassaoloon vaikuttavista seikoista ja terveydenhuollon ammattihenkilön ilmoitusoikeus perustellusta syystä panostajan terveydentilan tai käyttäytymisen vuoksi.

Työsuojeluviranomainen esittää tässä yhteydessä vielä lyhyesti tarkemmin harkittavaksi muutamien lainkohtien sisältöä luvan myöntämisessä (7 §) ja peruuttamisessa (15 §) tehtävää harkintaa varten:

- lain 7 §:n 1 momentissa mainittujen tuomioiden lainvoimaisuuden vaatimus saattaa olla lupien käsittelyvaiheessa ongelmallista
- lain 7 §:n 2 momenttiin lienee syytä kirjata selkeämpi sanamuoto siitä, että hakijan yleisen sopivuuden harkinta ei ole yhteydessä mahdollisiin 1 momentin mukaisiin tuomioihin ja laiminlyönteihin, esim. kirjataan suoraan ilman viittausta 1 momenttiin "Panostajan pätevyyskirjan hakija ei täytä ...edellytystä, jos hakijaa..."
- lain 7 §:n 1 momentin 3 kohdan luetteloon lisätään RL 44 luvun 13:ssä tarkoitettu vaarallisten aineiden kuljetusrikos

Lakimies Pekka Timonen

Postiosoite PL 272, 33101 Tampere
Käyntiosoite Uimalankatu 1, 33540 Tampere
Puhelin 0295 018 450
tyosuojelu.lansi@avi.fi
www.tyosuojelu.fi